

Володимир Дрозд «Білий кінь Шептало»

Вікторина «Чи уважний ти читач»

1. Шептало змалку ненавидів табун, гурт, загорожі.
2. Конюх Степан ставився до Шептала, як і до всіх коней.
3. Шептало найбільше любив крутити привід і їздити до міста.
4. Інстинкт білого коня підказав йому, що рано чи пізно люди зломлять його.
5. Шептало не розумів, чому деякі коні на кожному кроці огризуються. показують свій характер, адже цим нічого не досягнеш, крім батога.
6. Коли Степан зненацька вдарив шептала, того охопив глибокий відчай.
7. На удар хлопчика Шептало не звернув уваги.
8. Шептало упав на траву і сумно задрімав, не відчуючи дощу, не здригаючись від грому та блискавок.
9. Шепталові вже ніколи не хотілося почути голос злого конюха.
10. Викупавшись у річці, Шептало все ж не став білим конем, як раніше, а залишився брудно-сірим.
11. Кінь був згоден уже, щоб його покарали, аби лише повернутися до стайні.
12. Шептало думав, що головне, щоб він знав про свою білизну, а про чуже око краще лишитися колишнім.

Шлях до Волі та Назад (Хронологічна послідовність)

Розставте події у хронологічному порядку, як вони відбувалися в оповіданні.

Шептало навмисно падає у грязюку, щоб приховати свою білизну, і повертається, стомлений «нерозумною блуканиною».

Шептало вириває повідок, дико зводиться на задні ноги і мчить через гусячу царину в лугову синь, відчуючи п'яний дух забутої волі.

Степан вибирає Шептала для роботи біля привода, незважаючи на його сподівання на відпочинок, і несподівано хльоскає його батоном.

Шептало купається у річці, відчуваючи єднання зі стихією, і бачить у водяному дзеркалі свою «чисту, прекрасну білизну».

Шептало купається у річці, відчуваючи єднання зі стихією, і бачить у водяному дзеркалі свою «чисту, прекрасну білизну».

Композиційні елементи

Установи відповідність.

Експозиція:	Шептало на волі, насолоджується нею.
Зав'язка:	Повернення коня додому.
Кульмінація:	Степан з Шепталом вирушив за зеленим харчем для свиней.
Розв'язка:	Знайомство читача з конем.

Дилема Шептала: "Білий" чи "Сіренький"? (Сортування тверджень)

Розподіліть наведені нижче твердження, що стосуються Шептала, на дві категорії:

А. Внутрішня свідомість (Справжня "білість", гордість, воля) та **Б.** Зовнішня поведінка (Прикидання, покірність, конформізм).

Твердження	Категорія	Обґрунтування (Цитата)
1. «...змалку ненавидів табун, гурт і в загорожі, і на пасовиську волів бути сам».		
2. «...розумніше до часу прикинутися скореним, лишившись у душі вільним, аніж бути скореним насправжки».		
3. «Соромився упряжі, соромився становища робочої худобини, яку вільно запрягати, поганяти, стьобати батоном кожному Степанові...»		
4. «Головне, щоб він, Шептало, знав про свою білизну, а про чуже око краще лишитися колишнім».		
5. «Він усе забуває, окрім одного: тремтливої ілюзії волі та влади».		
6. «Краще вже й надалі прикидатися сіреньким та покірненьким».		

Етапи внутрішньої боротьби (Ланцюжок подій)

Простежити, як внутрішні переконання Шептала змінюються під впливом зовнішніх подразників, та визначити ключові поворотні моменти.

З'єднайте етап внутрішньої боротьби з відповідною цитатою, яка його ілюструє.

1. Усвідомлення необхідності маскування	А. «Шептало ступив кілька кроків, гепнувся у грязюку і покотився по дорожній хлюпавці. Коли звівся на ноги, вже не був білим конем» не був білим конем».
2. Кульмінація образи та відчай	Б. «Ах ти ж, ледаче зілля! Батіг злітає в червонясте небо, довгий та в'юнкий, тонким дротяним охвістям безжально обвиває Шепталові спину й гостро впивається в тіло».
3. Повнота волі та ідентифікація	В. «Це були найкращі хвилини Шепталового життя. Ніколи досі і вже ніколи опісля білий кінь не відчував себе так близько і повно із стихією, течією».
4. Гірке прозріння щодо себе	Г. «Протягом усього життя в конюшні обманював себе: він уже давно не був білим конем. Він був бруднуватого-сірим, попелястим і тільки тепер, викупавшись у річці, знову став сліпучо-білим красенем...»
5. Свідомий вибір повернення до рабства	Д. «...розумніше до часу прикинутися скореним, лишившись у душі вільним, аніж бути скореним насправжки».

Заповни прогалини

Вставте пропущені слова, які є ключовими для розуміння ідеї твору.

Шептало вважав себе особливим, _____ конем, який потрапив до бригадного _____ через химери долі. Він зневажав своїх товаришів, які жили за _____ натовпу. Скуштувавши волі, він відчув себе справжнім, _____ і вільним. Проте, побоюючись осуду з боку Степана та табуна, він вирішив _____ і знову стати _____ та покірненьким, вивалявшись у _____.

Мрії та дійсність коня Шептала

Боїться
Степанового
батога.

Бути гордими
і
незалежними.

Стає частиною
натовпу.

Бути особливим,
зберегти власне
«я».

Покірність
робочої
худобини.

Одноманітне
ходіння по
колу.

Колгоспна
стайня.

Свобода.

Творча праця.

Циркова арена.

Дійсність

Мрія

Алегоричні образи твору

Розкрийте алегоричні образи твору. Який з них символізує:

А натовп безликих людей

Б тогочасну систему

В людину самотню, скривджену, яка відрізняється від інших, проте втрачає свою індивідуальність

Г покору, страх, пригнічення особистості, підневільне становища, приниження гідності

Проблематика твору

Прочитайте цитати. Вкажіть, яку проблему порушує автор у кожній із них:

1. "Краще вже прикинутися сіреньким та покірненьким. Якось згодом вони з конюхом порозуміються. Недаремно ж білим коням дано розум."

2. "Кінь раптом гостро відчув свою неволю. І коли хлопчисько вдарив його бато́гом, він ша́рпнувся, вирвав приві́д..."

3. "Коли б не отой баті́г, що досі ля́скав по спинах його товари́шів, а тепе́р і по його власно́му..."

Оціни почуття Шептала

Оцініть (за шкалою від 1 до 5), наскільки сильні ці почуття у Шептала в кінці оповідання (1 — сла́бке, 5 — дуже сильне).

Гордість за свою білизну

Страх перед Степаном

Зневага до сірого табуна

Бажання бути "як усі

"Вто́ма від боротьби

Кросворд

По горизонталі:

1. Дві молоді тварини, що затіяли жартівливу бійку.
5. Місце, де Шептало пив воду.
7. Конюх, який б'є Шептала.
9. Будівля на краю села.

По вертикалі:

2. Птах, що обізвався на іржання коня.
3. Гурт коней, якого Шептало ненавидів.
4. Місце ночівлі.
6. Який сонно бив у рейку.
8. Головний герой, білий кінь.

